

Markedsnære Investeringer i Lakseproduksjon & Kostnadsutvikling i Norsk Havbruksnæring

Innlegg – Seminar; Oslo – 13. Mars 2019

v/Ragnar Nystøyl

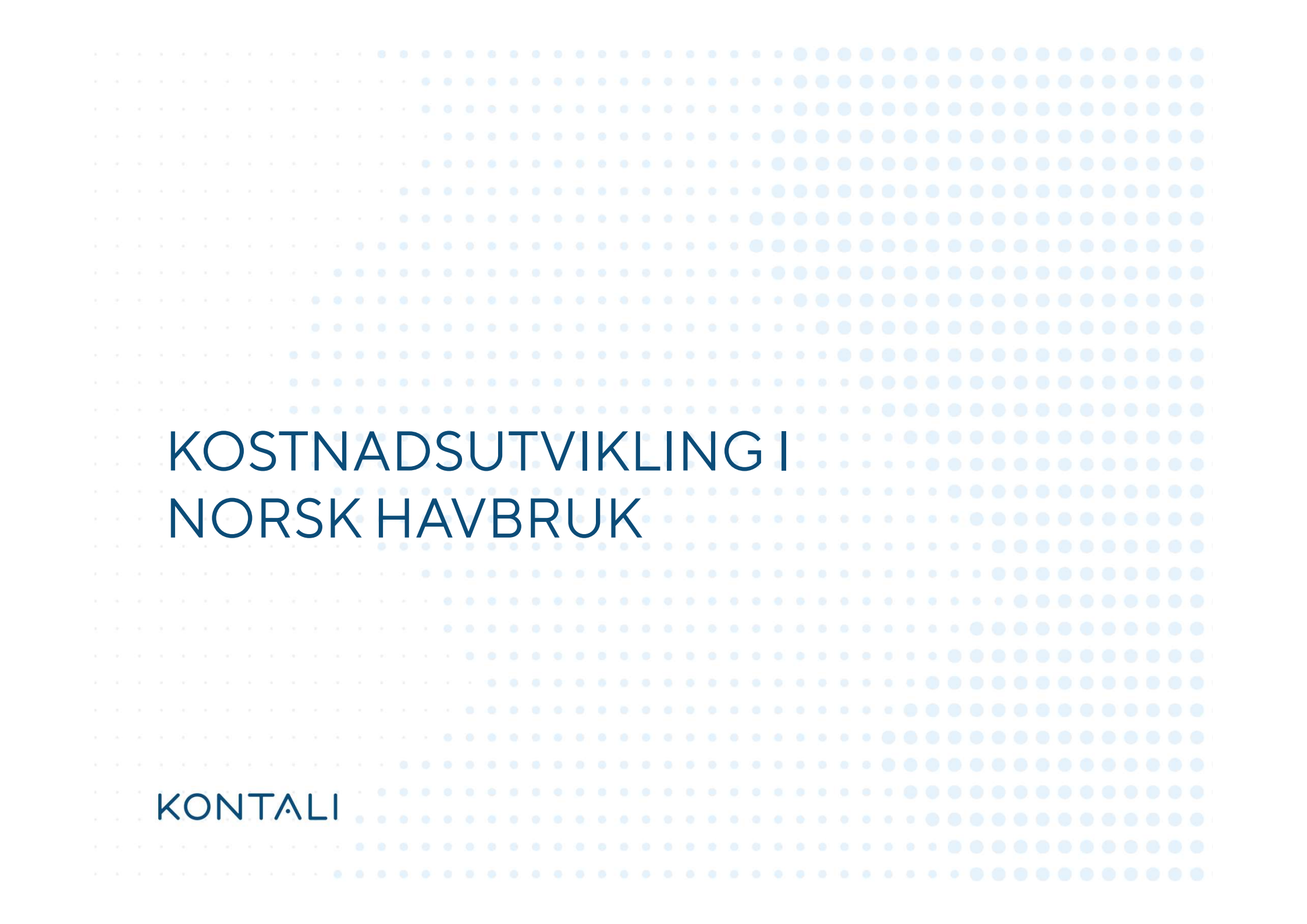
KONTALI

AGENDA

- Kostnadsutvikling Norsk Laks
- Drivere bak Priser & Kostnader
- Etablering av markeds-nær lakseproduksjon
- Drivere bak markedsnære investeringer

OM KONTALI ANALYSE

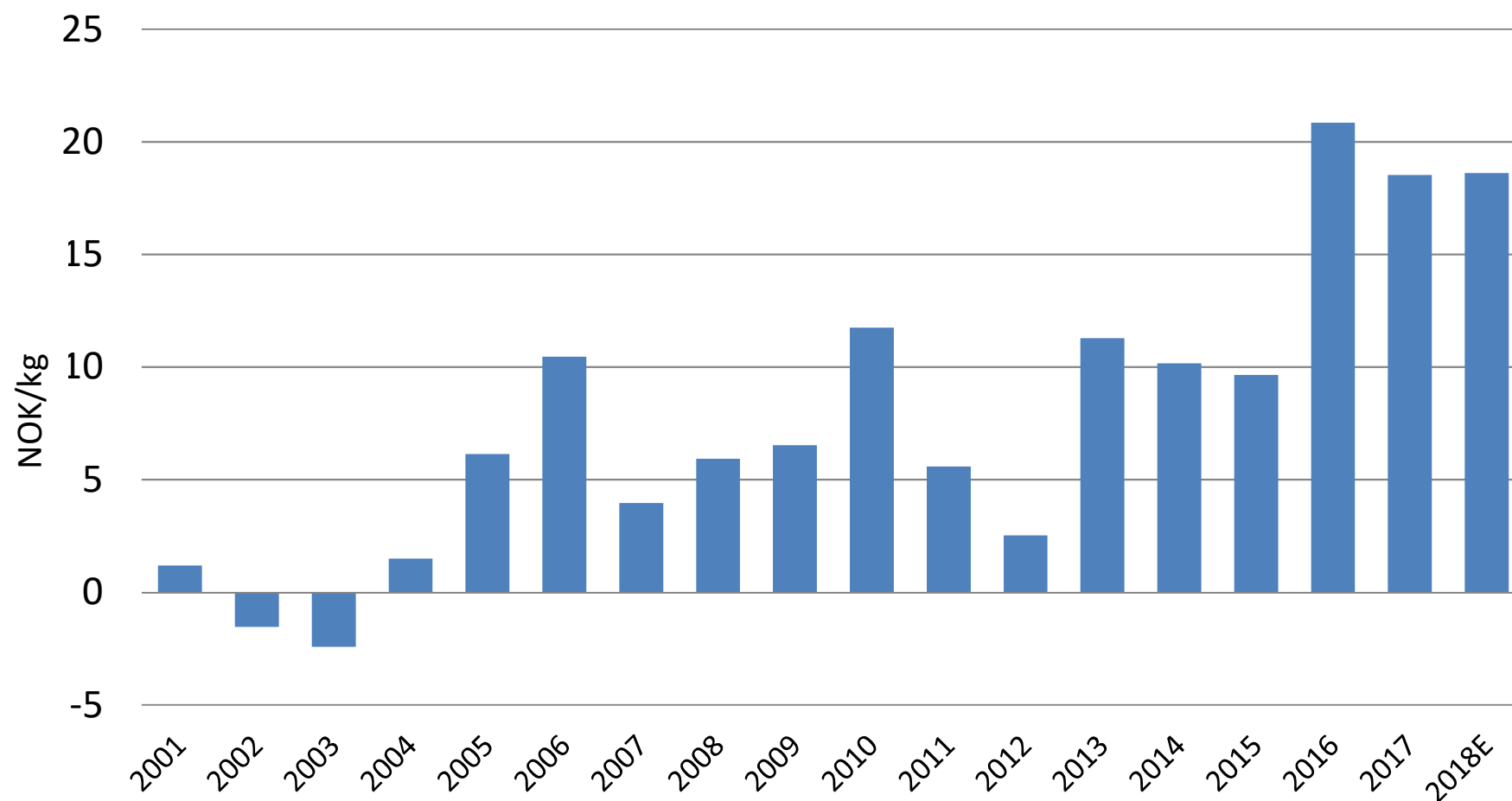
- Uavhengig & Privat analyseinstitutt – Siden 1992
- Har fulgt alle aspekter ved global lakseproduksjon / laksenæring i over 25 år
- Referansepunkt – Produksjonsvolumer, Vareflyt og Markeds-utvikling
- Produktivitets-sammenligninger / Benchmark mellom produksjonsland
- Struktur-analyser, Kostnads-analyser, Oversikt reguleringer
- Drivere bak pris, produksjon & kostnader
- Bidragsyter i samarbeidsprosjekter – FHF
 - «Kostnadsutvikling – forståelse drivkrefter – Norsk Laks» (Nofima)
 - «Grunnrenteskatt i Havbruk – Faktagrunnlag» (Univ. i Stavanger)

KOSTNADSUTVIKLING I NORSK HAVBRUK

KONTALI

EBIT per kilo slaktet laks - Norge; 2001-2018E, Store & Mellomstore selskaper

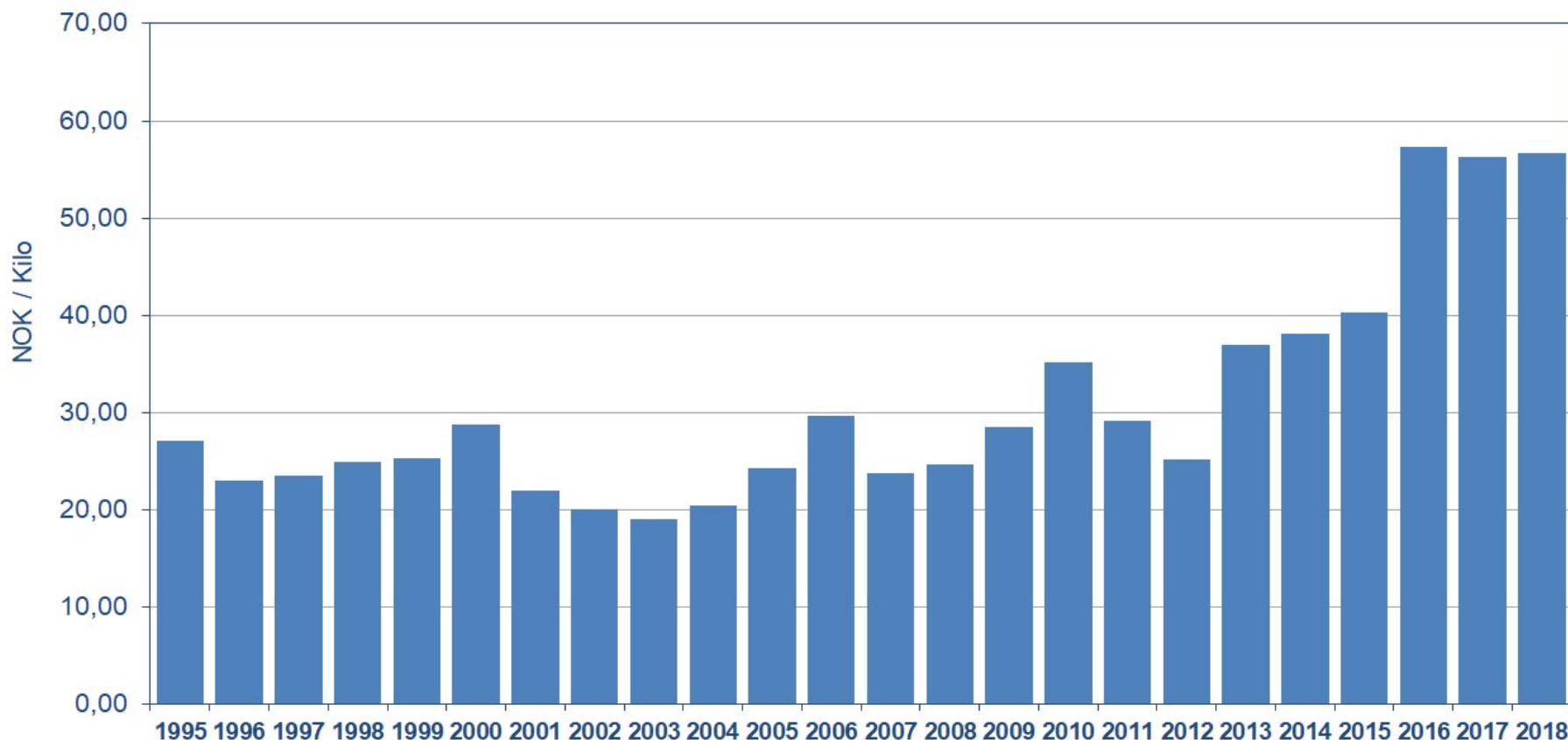
KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

**Nominelle verdier*

Prisutvikling – Fersk Atlantisk Laks, Norge

Estimert pris til oppdretter, ferdig pakket fra slakteri (Gjennomsnitt Spotsalg & Kontraktsalg)

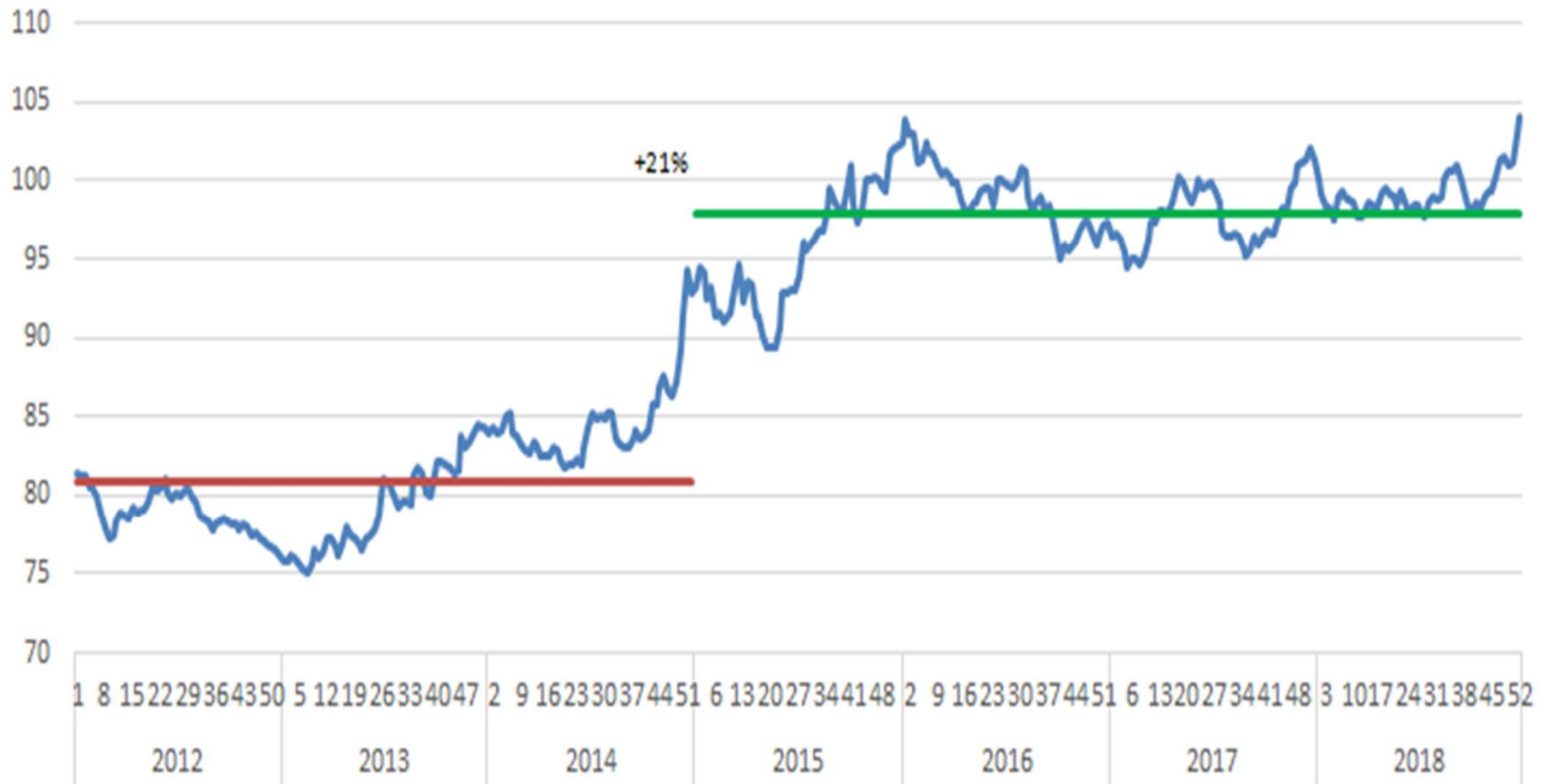
KONTALI

Kilde: Kontali – Med basis i Nasdaq / SSB
*Nominelle verdier

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

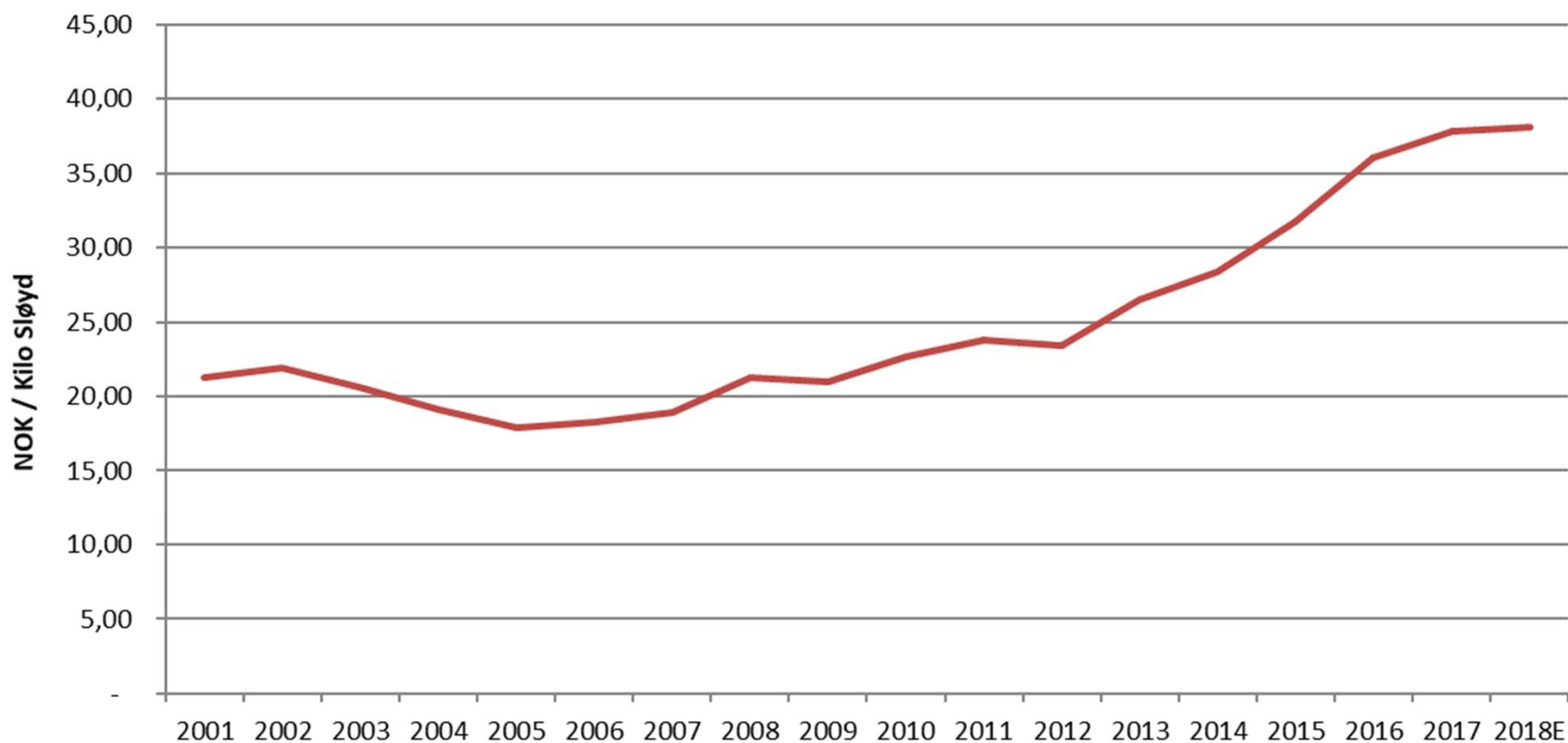
Valuta – Har gitt over 20 % bedret konkurransekraft (& pris?)

*Handelsveid valuta-index (NOK vs. Markedsvalutaer)

Kostnadsutvikling – Laks Norge

Per kilo, sløyd, ferdig pakket fra slakteri

Gjennomsnittskostnad – NB ! Marginalkostnad for
«Ny produksjon» – Er vesentlig høyere!

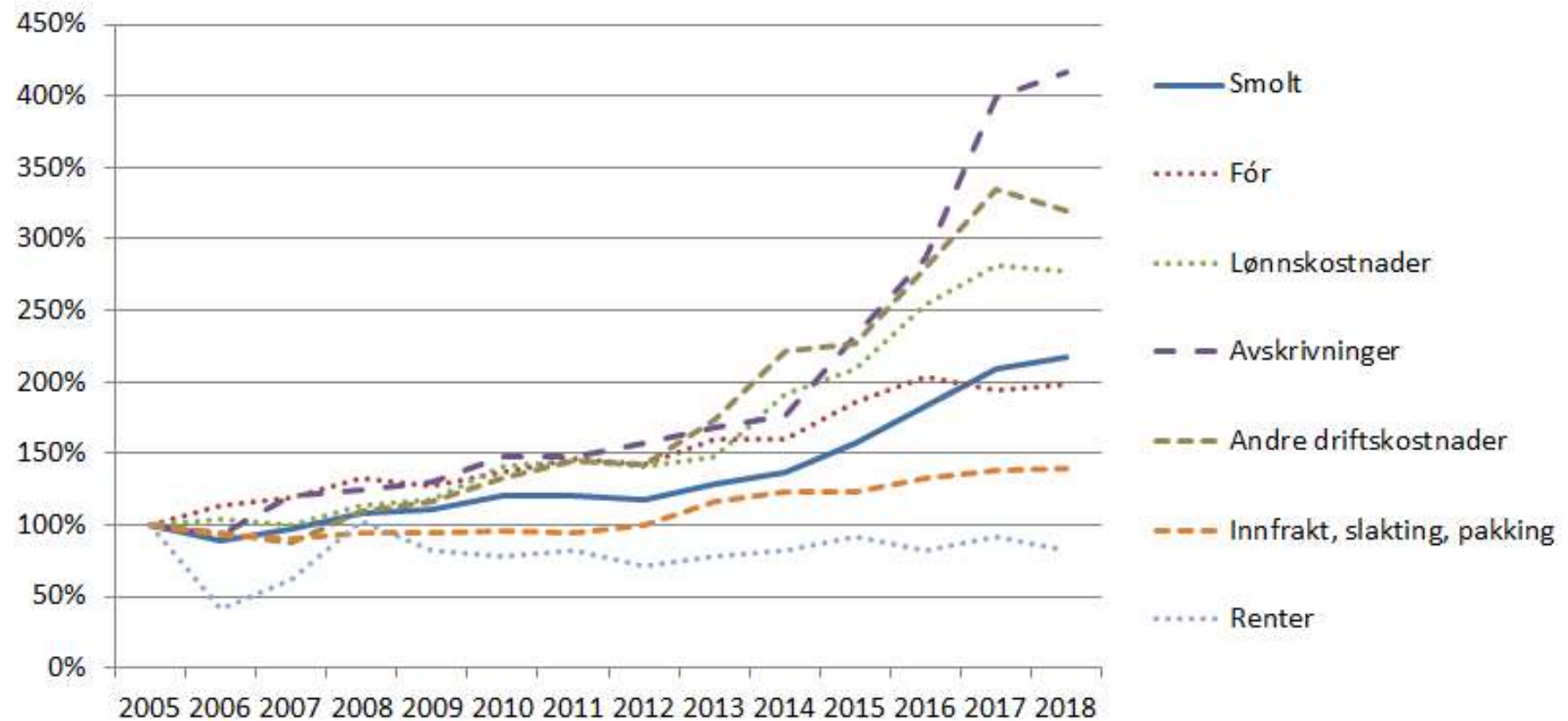
KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

**Nominelle verdier*

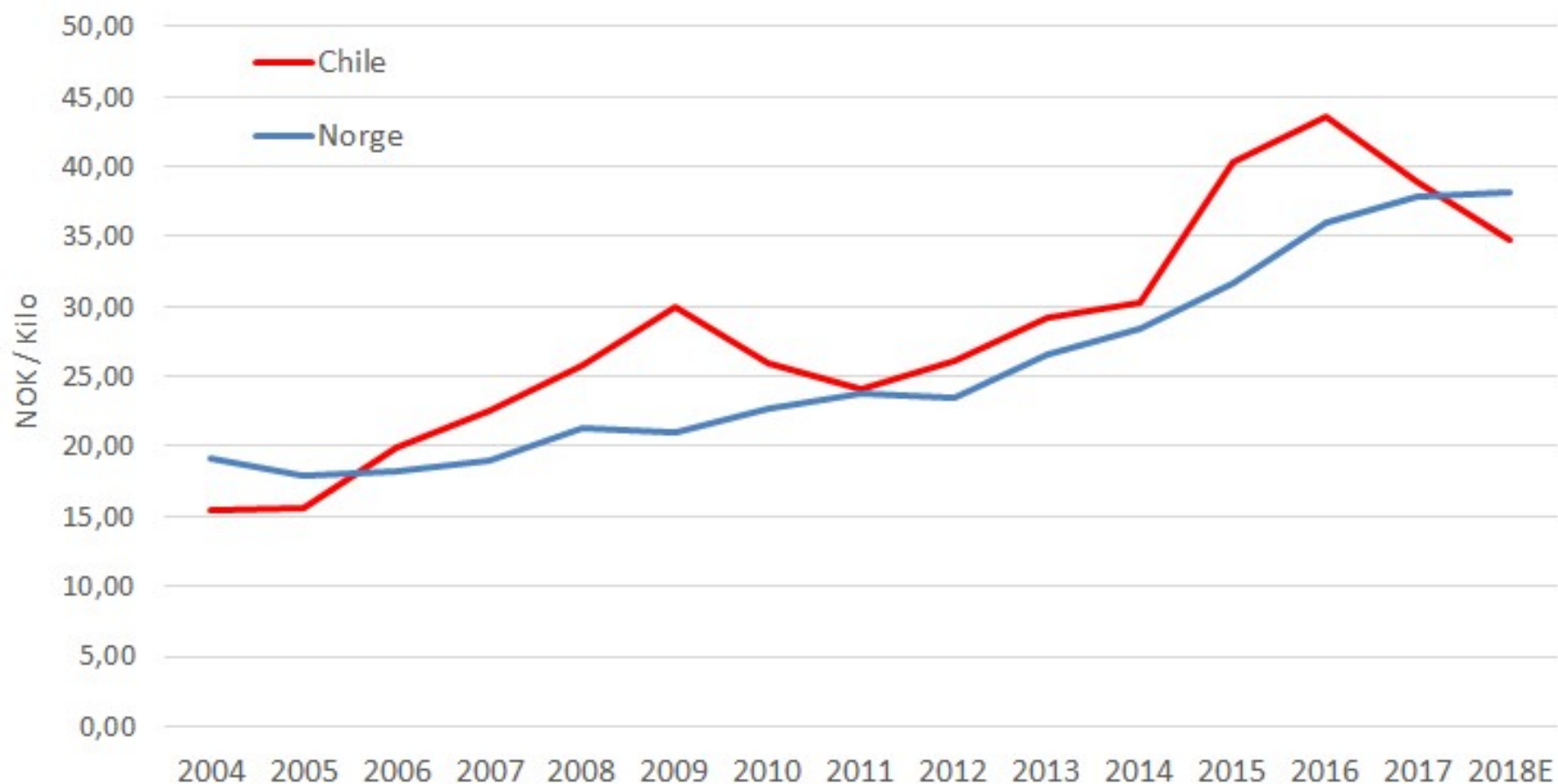
Laks, Norge - Kostnadsøkning fra 2005 – 2018

Fordelt på kostnadselementer

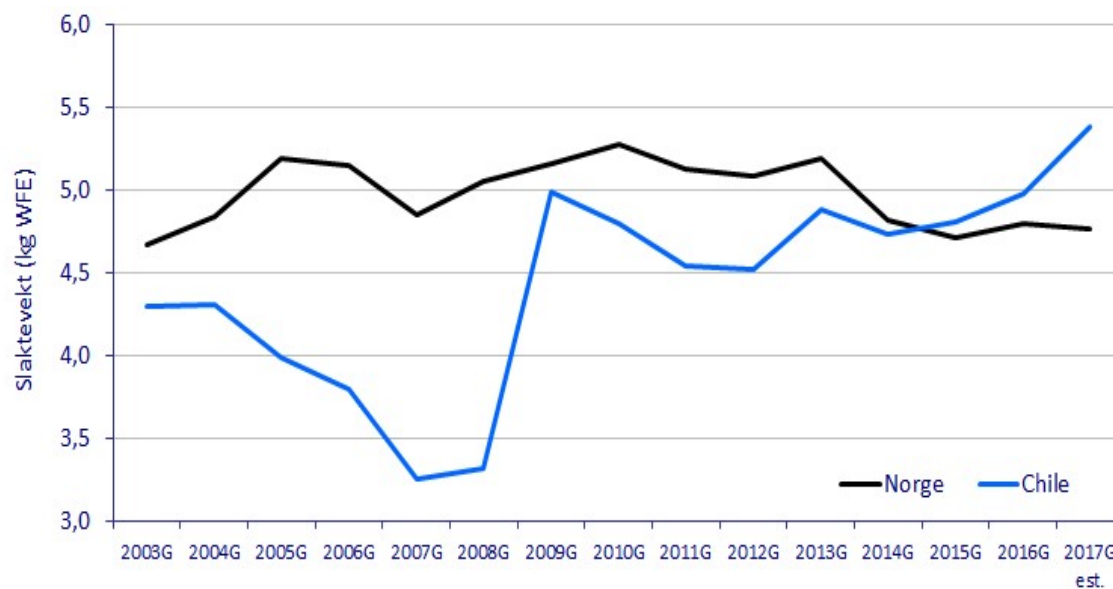
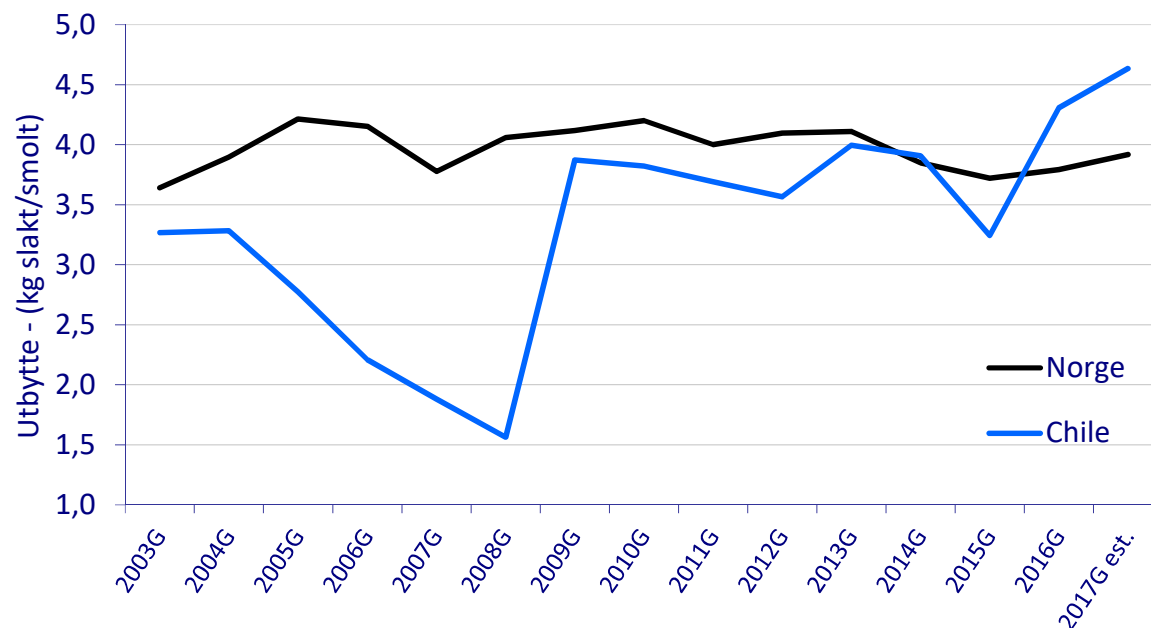

Markant skift i konkurransekraft Norge – Chile

Estimert produksjonskost – Per kilo sløyd laks

Kostnadsdrivere – Smoltutbytte / Slaktevekter

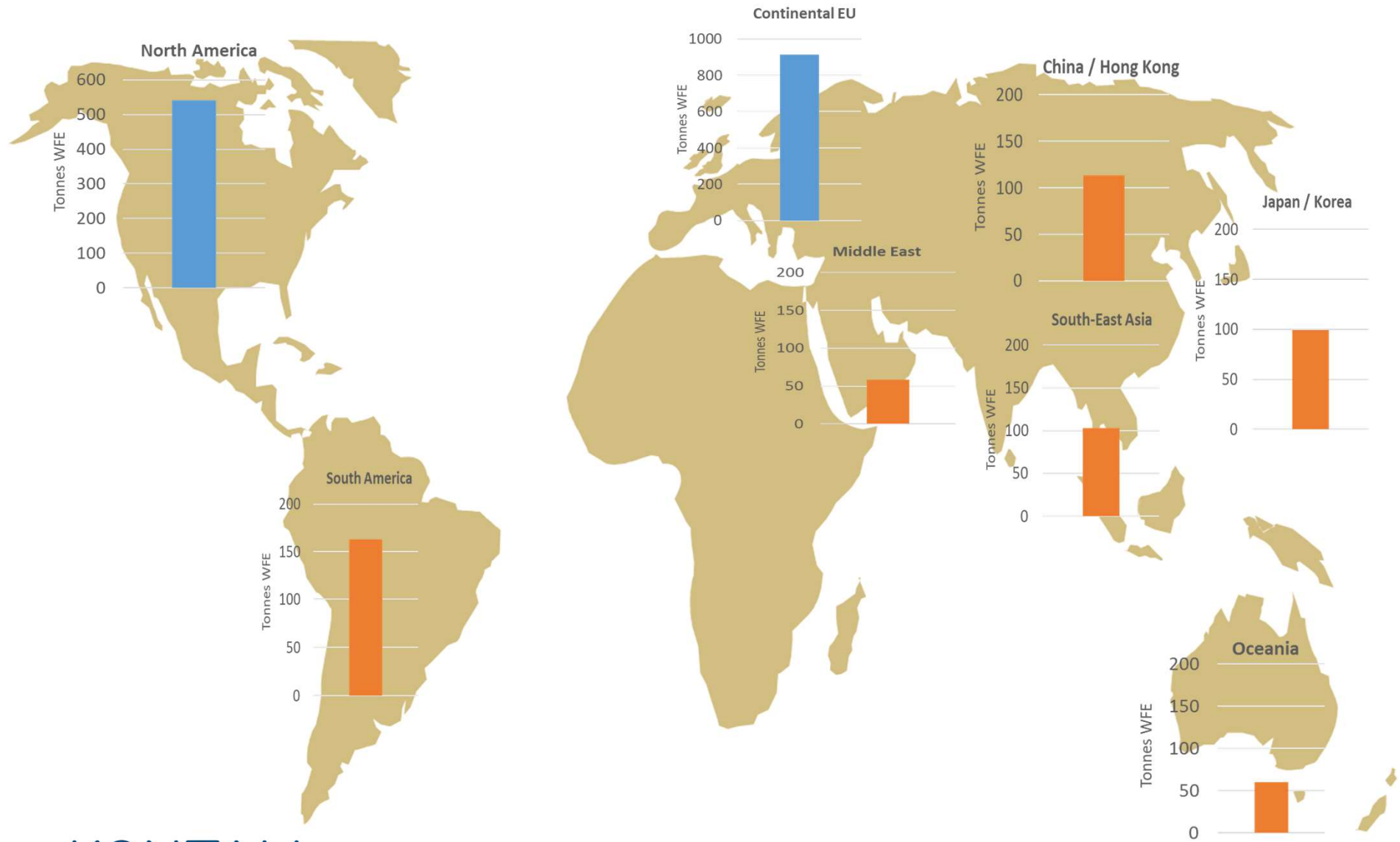

KONTALI

INVESTERINGER I LAKSEPRODUKSJON NÆR MARKEDENE

KONTALI

Atlantisk Laks Nært Markedene – Hvor er så markedene ?

KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

Potensiale – Fraktbesparelser ved markedsnære etableringer

Ca. Frakt-rater	2018
	I NOK / Kilo Fersk
Norge -> Sør-Europa	2,50 - 4,00
Norge -> Nord-Amerika	12,00 - 18,00
Norge -> Russland	2,00 - 4,00
Norge -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	12,00 - 15,00
Norge -> Japan/Korea - Oceania	15,00 - 20,00
Norge -> Midt-Østen	9,00 - 10,00
Chile -> Nord-Amerika	10,00 - 12,00
Chile -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	22,00 - 25,00
Chile -> Midt-Østen	20,00 - 22,00
Chile -> Sentral-Europa	15,00 - 18,00
Chile -> Oceania	20,00 - 25,00
Canada -> USA	2,00 - 5,00
Canada -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	16,00 - 20,00
Canada -> Japan/Korea	15,00 - 18,00
Skottland/Færøyene -> Sør-Europa	3,00 - 5,00
Skottland/Færøyene -> Nord-Amerika	10,00 - 14,00
Skottland/Færøyene -> Kina-HK / S-Ø Asia	15,00 - 18,00
Skottland/Færøyene -> Midt-Østen	10,00 - 14,00
Oceania -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	12,00 - 15,00
Oceania -> Midt-Østen	15,00 - 18,00
Oceania -> Japan / Korea	12,00 - 18,00
Oceania -> Nord-Amerika	18,00 - 24,00

Fakta - 2018

Ca. 25 %

av verdens konsum av Atlantisk Laks – ble transportert til markedet med avstander og befordringsmidler;

til en kostnad per kilo på over 10,- NOK

LANDBASERT LAKSEPRODUKSJON

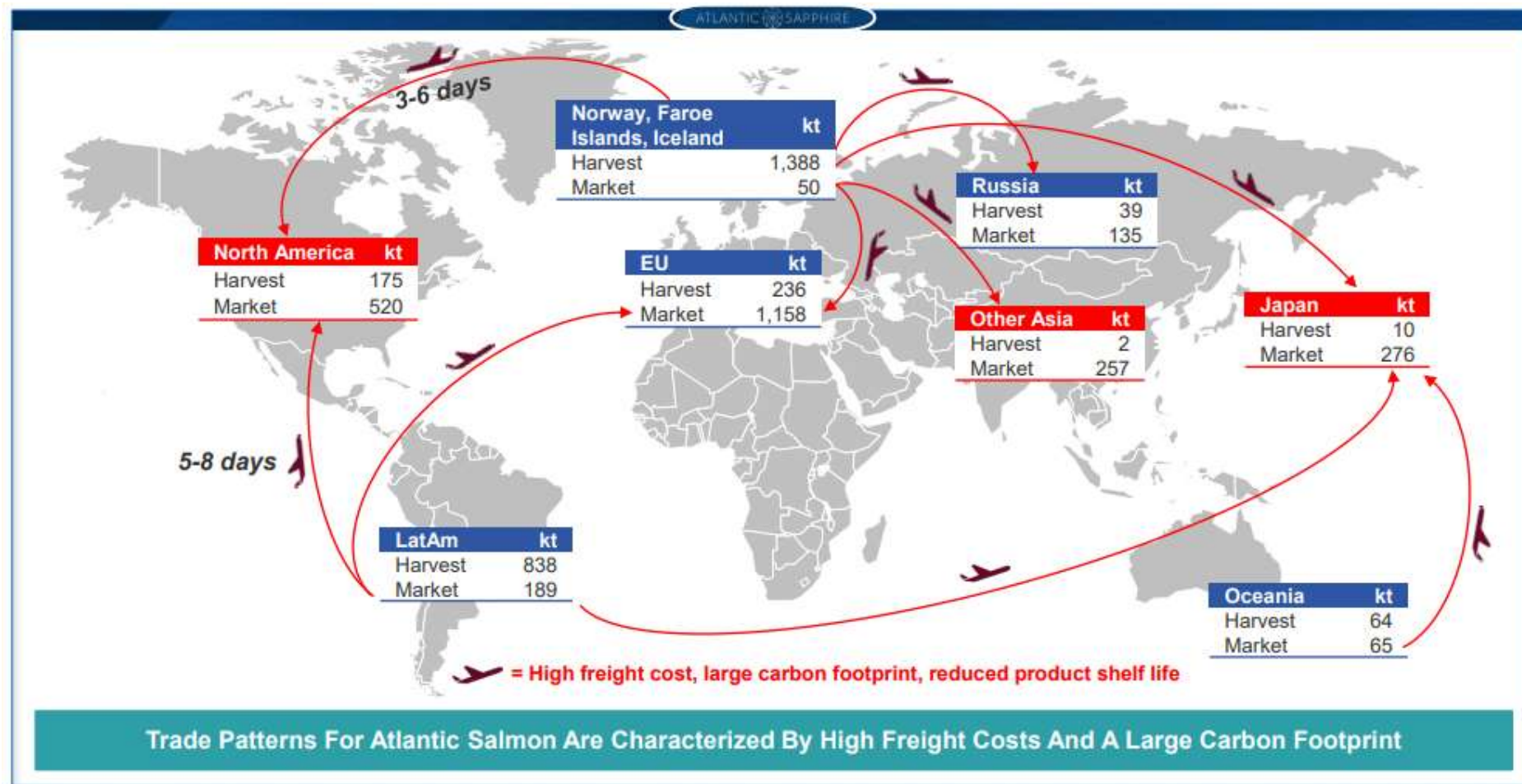
KONTALI

Landbasert oppdrett utenfor Norge – Drivere

- Høy laksepris over flere år
- Kapasitetsbegrensninger i sjø
- Positive erfaringer på RAS-teknologi/-bruk fra Postsmolt
- Investor-appetitt (har blitt mye dyrere å eksponere seg mot tradisjonelt lakseoppdrett de siste årene)
- Fraktkostbesparelser (nærhet til markedet)
- «Bærekrafts-image» (Antatt lavere miljøpåvirkning, lavere karbonfotavtrykk, lengre holdbarhet..)
- Unngå tollbarrierer
- Subsidier / Støtteordninger – Politisk støtte til etablering – for landbasert
 - Få og begrensede særavgiftsordninger i løypa for slike planer, ei heller særskatteordninger
 - Tvert imot, det er incentiv- og støtteordninger, motivert fra næringspolitisk eller lokalpolitisk hold

Argumentene blir også brukt aktivt !

For landbaserte prosjekter – Mot investorer og kapitalmarkeder

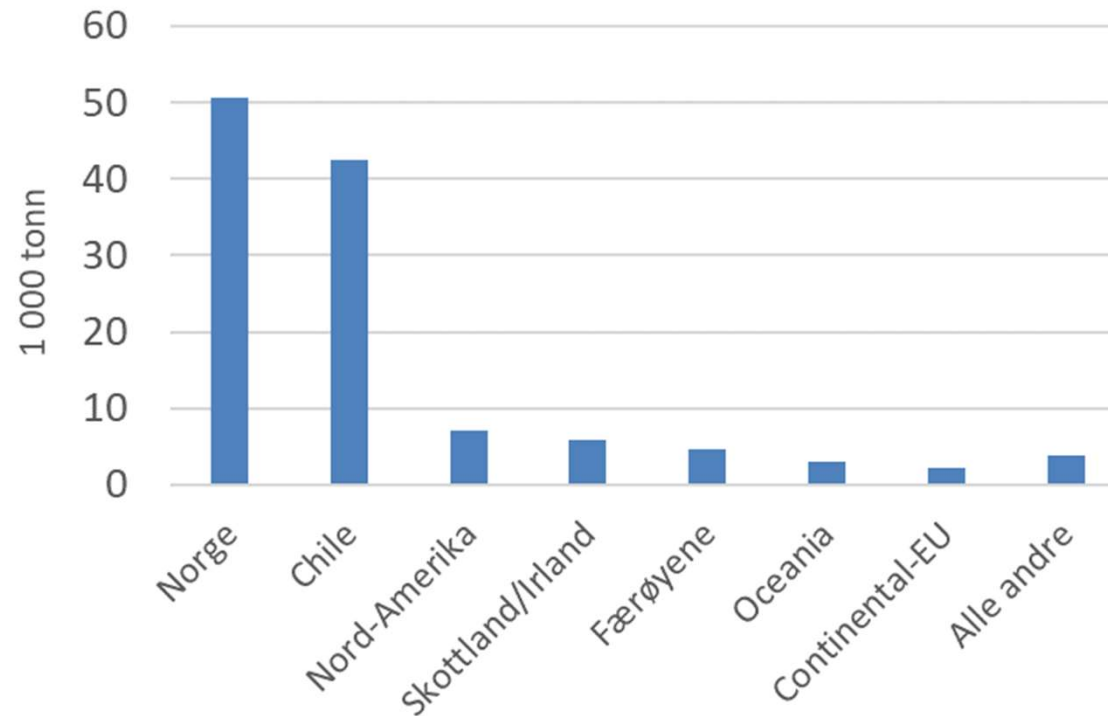

KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

Kilde: Atlantic Sapphire

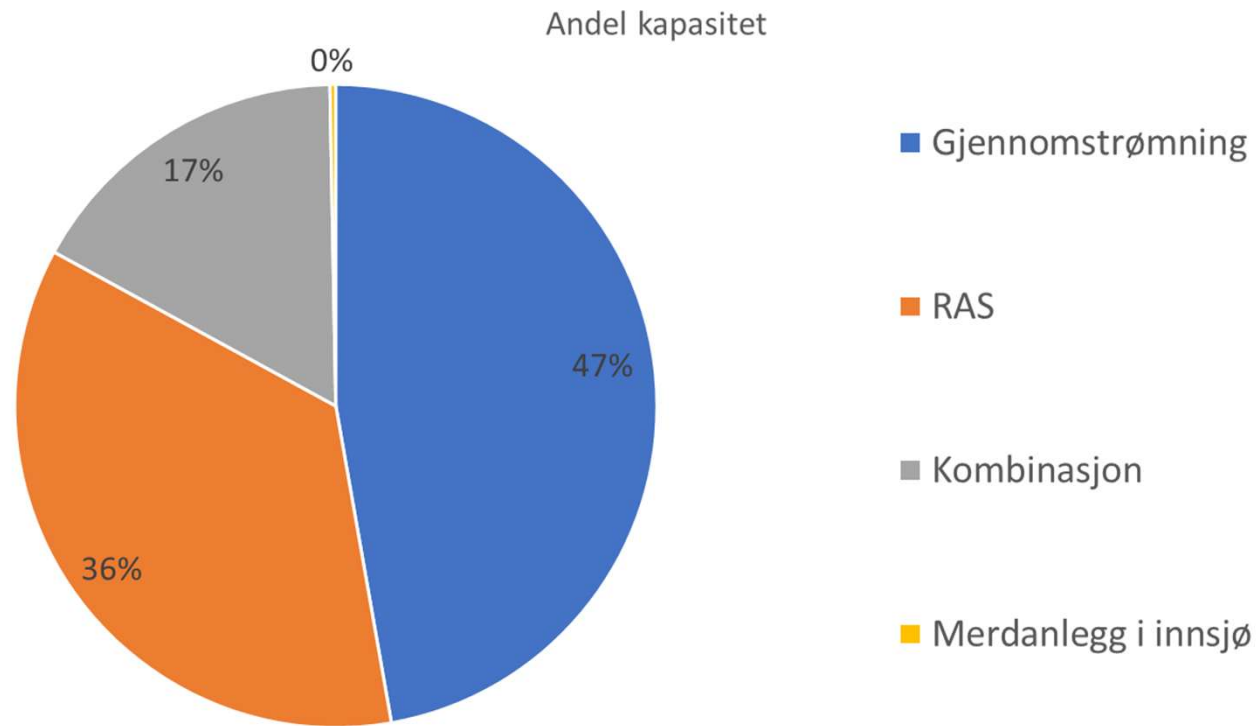
Laks på Land ! (Smoltproduksjon – den største bidragsyter)

2018; 120 000 tonn samlet Global produksjon

Den store driveren innen utvikling av **RAS-teknologi** for landbasert lakseproduksjon

Settefisknæringen i Norge anno 2018

2013 – 2017: Ca. Investeringer – NOK 8 Milliarder

2014 – 2018: Økning i sjøsatt smoltbiomasse: + 47 %

Også i Nærmarkedet for Norsk Laks – Fokus på RAS

Utdrag fra retningslinjer for EMFF

«EMFF – EC Structural Funds»; (2021 – 2027)

2.1.2 Contributing to food security in the Union through competitive and sustainable aquaculture and markets

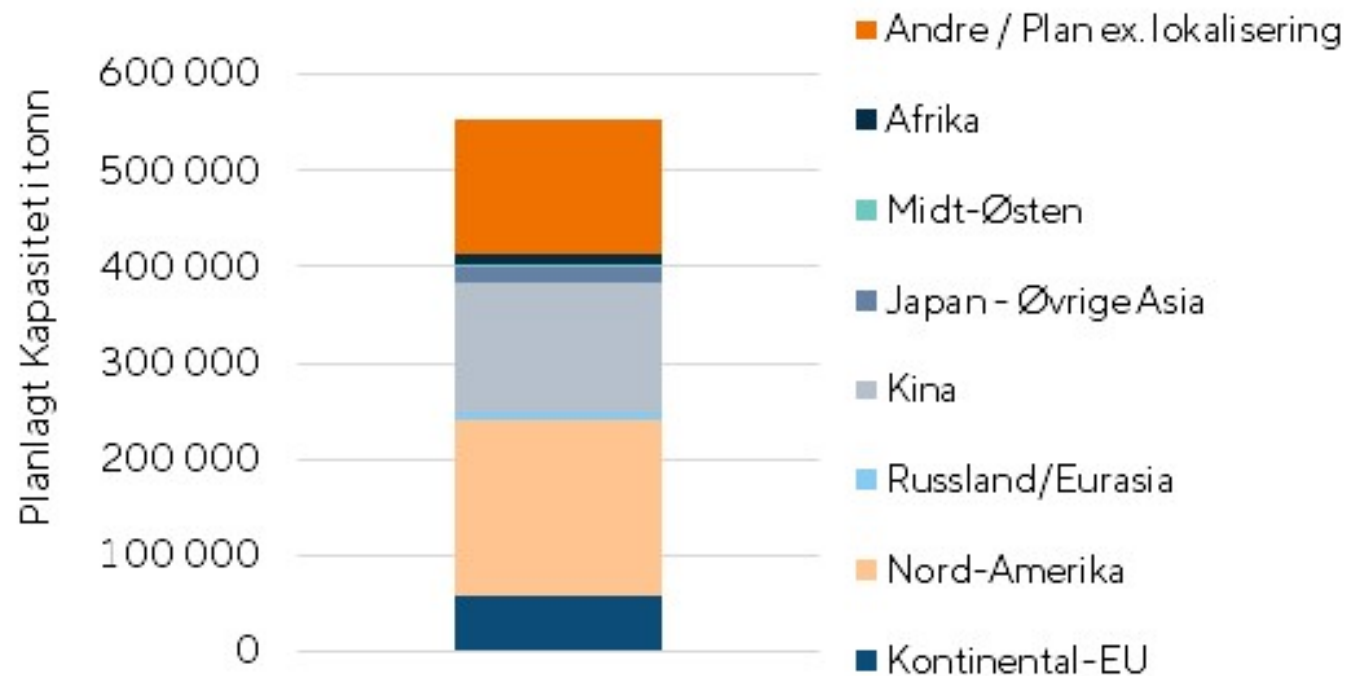
Aquaculture is a key sector that can contribute to supplying future generations with healthy protein in the face of declining fish stocks. With more than EUR 1.2 billion of EMFF resources under shared management in the 2014-2020 period, support for aquaculture is more significant than ever before. In addition, other actions such as

competition for space. These are issues under Member State competence where the contribution of the EMFF is limited although the Maritime Spatial Planning (MSP) Directive⁴⁸ and MSP cross-border projects⁴⁹ could help to improve the situation. What needs to be addressed is the environmental impact of aquaculture through support to extensive and certain forms of intensive aquaculture based on closed recirculation systems with very limited or no environmental impacts. Another topical issue in aquaculture is risk management. Stock insurance is one of the tools used where demand is higher than current supply and where the gap between the two is widening.

Markedsnære etableringer – Landbasert

Kjente planer/prosjekter for laks utenfor Norge/UK/Irland/Island

- Vi kjenner i dag til initiativer, og investeringsplaner – i svært ulike faser – for landbasert lakseoppdrett; på alle kontinenter og i en rekke land.
- Av planene vi kjenner til, siktes det mot over 500 000 tonn årlig slaktevolum fra landbaserte prosjekter nært markedene (over 20 % av dagens globale produksjon)

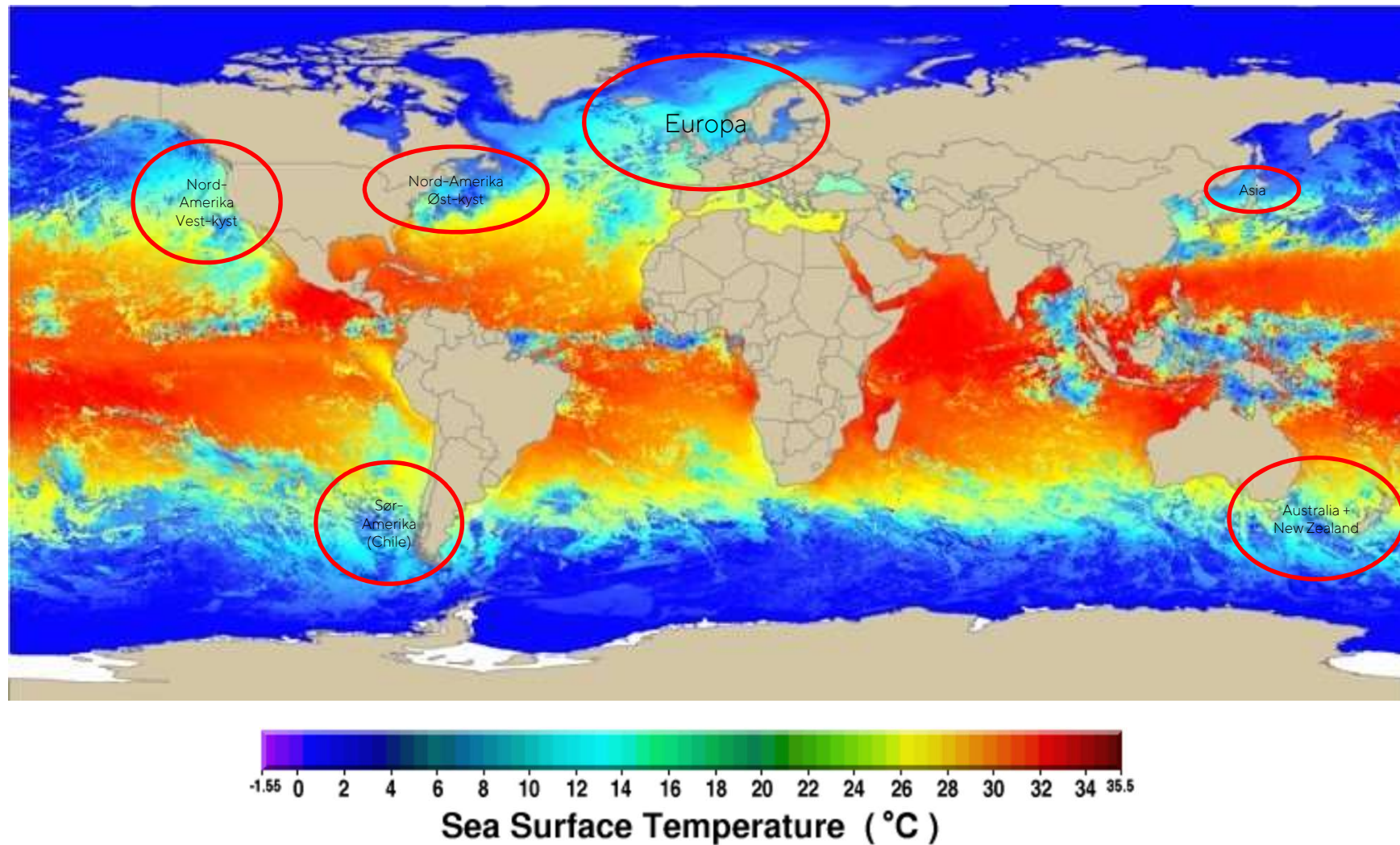

ALTERNATIVE SJØBASERTE PRODUKSJONSFORMER

KONTALI

Global Lakseproduksjon frem til i dag.....

Naturgitte fortrinn i mærbasert teknologi – Varig immobilitet ?

KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

Andre produksjonsformer – Nær Markedene ?

- Flere av de samme driverne som for landbasert oppdrett->

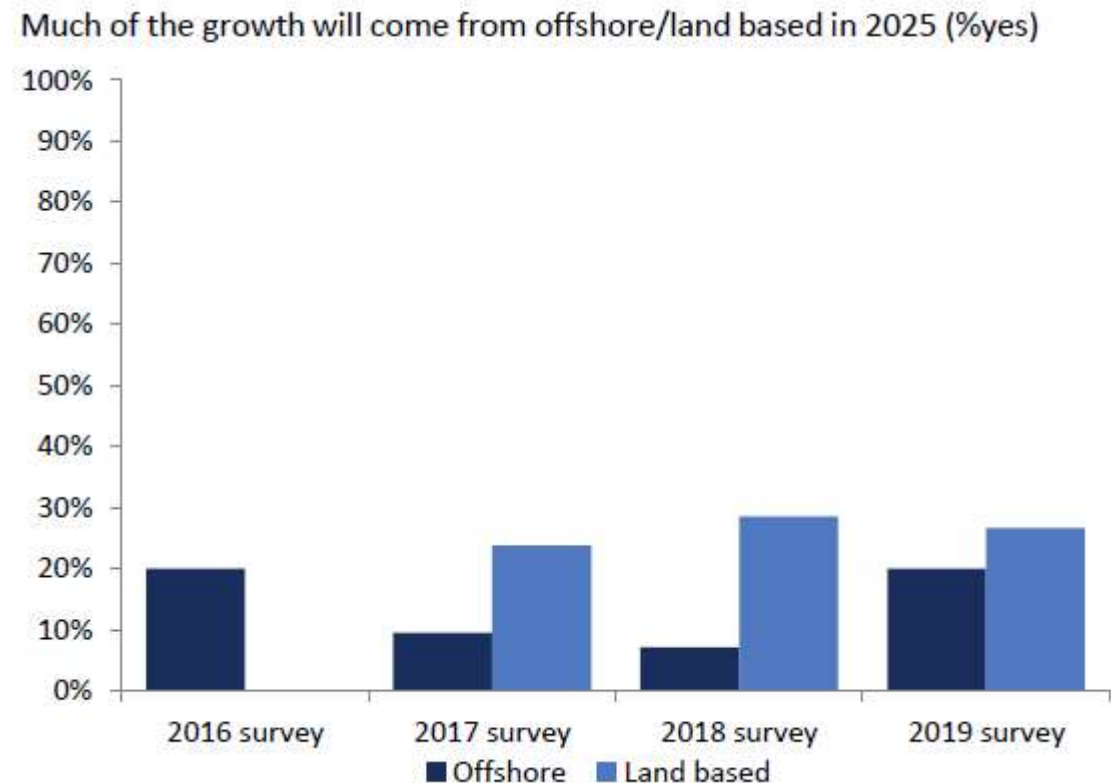
Økt Forskning / Fokus / Investeringer på:

- Offshore / Havbasert
 - Nedsenkbare enheter
 - Lukket teknologi i Sjø
- Rask utvikling av slike teknologier, **kan oppheve** tidligere begrensninger som **Overflate-temperatur, Eksponering, Interesse-konflikter og bunntopografi** har gitt frem til i dag.

Også «Industri-eksperter» innser i stadig større grad, at etablering/investering skjer ved «andre produksjonsformer»

Survey gjennomført
årlig av Pareto Securities.

Panel:
Industri-ledere i Norge
innen tradisjonell mærbasert teknologi,

Oppsummering

- **Ekstremt stor interesse** for etablering av lakseproduksjon i alternative produksjonsformer – **Enormt utvalg i muligheter for investorer**
- **Betydelige grunn-investeringer gjøres** i form av arealsikring, planlegging, markedsundersøkelser prosjektering og finansieringskartlegging.
- Flere **driveere fortsetter** å være **i favør** landbasert produksjon, gir stor investeringsinteresse (Gitt «Proof of Concept» – Vil potensielt bli en enorm trigger.)
- Høy inntjening i Norge de siste 3 årene, har hovedsakelig vært drevet av **tilbudsunderskudd og en gunstig valutasituasjon**.
Varigheten av denne situasjonen – på noen års sikt – er usikker
- Norsk konkurransekraft basert på **kostnads-lederskap innen tradisjonell mærbasert teknologi**, er **utfordret** – og **på ingen måte like selvsagt** som før....

KONTALI